

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО
СВІТУ ТА СЕРЕДНІХ ВІКІВ

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
"СУСПІЛЬСТВА ДАВНЬОЇ, СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ І
РАННЬОМОДЕРНОЇ ДОБИ ТА ЇХ
ЦИВІЛІЗАЦІЙНА СПАДЩИНА"

26 травня 2022

ЗМІСТ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ ТА СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Ніколаєв Микола
Сучасний етап інтеграції Декрету на честь Грохотана до групи
назва пам'ятки мистецтва сфінксовидні та скульптурки..... 9

Владимир Михайлович
Католическая церковь в Киеве: проблемы реставрации
своих архитектурных памятников..... 11

Григорий Дмитро
Древняя Киевская теология..... 13

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"СУСПІЛЬСТВА ДАВНЬОЇ, СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ І РАННЬОМОДЕРНОЇ
ДОБИ ТА ЇХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНА СПАДЩИНА"**

Рубель Василь
До питання про вживання слова "26 травня 2022 р."
Максимального релігійного погляду..... 21

Казюк Олександр
Монтажні основні елементи варіантів у релігійній спадщині
східнослов'янської..... 23

Степанюк Дмитро
Сучасний етап інтеграції Декрету на честь Грохотана до групи
назва пам'ятки мистецтва сфінксовидні та скульптурки..... 25

ЗМІСТ

Пленарне засідання

Балух Василь

Освітній процес європейського премодерну (на прикладі Німеччини).....8

Ніколаєв Микола

Сучасний стан інтерпретації Декрету на честь Протогена на ґрунті нових пам'яток магічної епіграфіки та нумізматики.....9

Studinski Wołodymyr

Rzeczpospolita w kontekście współczesnego cywilizacyjnego obszaru: próba historycznej polityczno-ekonomicznej analizy.....11

Гордієнко Дмитро

Григорій Цамблак та його унійний проект.....13

Рудь Микола

Торгівля і купецтво у містах Західного Помор'я у X-XII ст.....15

Рубель Вадим

До питання про причини східного походу Александра Македонського: перський погляд.....21

Жданович Олеся

Ментальні основи сприйняття варварів у ранньовізантійському суспільстві.....23

Ставнюк Віктор

«Суд над Сократом».....27

Пленарне засідання

Василь Балух

Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРЕМОДЕРНУ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ)

Розвиток західноєвропейської премодерної освіти тісно пов'язаний із соціально-економічними і політико-ідеологічними процесами в суспільстві. Гуманістичний характер Реформації, започаткований у Німеччині, мав важливі наслідки для німецької освіти і педагогічної думки, яка прагнула зосередити увагу на людській особистості, долучивши її до національної культури, мови і літератури та заохочуючи світську освіченість. У результаті відбулися зміни у програмах навчання і виховання. Уперше з'являється низка нормативних документів, які намагалися регламентувати освітній процес, вносячи в нього відповідні зміни. Першою з них став перегляд місця граматики у програмі німецьких шкіл, перетворивши її з головної у допоміжну навчальну дисципліну. Інші дії були спрямовані на посилення світськості у педагогічній думці.

У премодерній Німеччині з'явилася низка навчальних планів, кожен з яких мав свою специфіку. Так, «Навчальний план м. Ейслебен» (1527) включав вивчення «шкільного Катехізису» німецькою мовою, латинської мови і літератури, щоденне вивчення церковного співу, бесіди на світські теми, які ілюструвалися картинами збору винограду, птахівництва, шлюбу, особистої гігієни, етикету, театральних вистав тощо, зібраними у спеціальний навчальний посібник «Педологія» Мозеллана, виданий 1518 р. У 1528 р. доповнив програму школи Ф. Меланхтон, увівши викладання давньогрецької та давньоєврейської мов. Першим очільником школи був Йоган Агрікола (1492 – 1566), якому дослідники приписують провідну роль при підготовці Аугсбурзького інтериму [3, s.26].

Серед інших нормативних документів виділимо «Навчальний план» Йогана Бугенхагена (1528), одного із найвідоміших послідовників Мартіна Лютера; «Саксонський навчальний план» (1528) Філіпа Меланхтона та «Вюртемберзький навчальний план» Йогана Бренца, «Катехізис» якого став важливим джерелом навчання для багатьох поколінь і країн. А згідно «Веймарського статуту» передбачалося обов'язкове відвідування навчальних закладів для молодих німців [1, с. 171].

Названі документи регламентували навчання у більше як шестидесяти протестантських міських шкіл у Німеччині XVI ст., програми яких поступово розширювалися. Так, Ієронім Вольф (1516 – 1580) збагатив програму міських шкіл розширенням обсягів для читання класичної і грецької літератури. Якщо у молодших класах все ще панувало вербальне заучування, то заняття

старшокласників могли відбуватися у формі лекцій або диспутів латиною з вимовлянням монологів чи діалогів. Класи формувалися за рівнем підготовки, тож юні школярі нерідко навчалися з дорослими людьми.

Крім міських шкіл, у Німеччині існували й інші типи навчальних закладів: граматичні і публічні школи, коледжі, палацові школи, освітні заклади єзуїтів тощо. У 20-х рр. XVI ст. багато міських шкіл було перетворено в гімназії, які з'явилися з ініціативи Ф. Меланхтона. У його «Саксонському навчальному плані» передбачалася третя ступінь освіти – гімназія, де пропонувалося навчати найздібніших учнів. У програмах гімназій вульгарна латинь замінювалася класичною латинню, формальна риторика – літературою, середньовічна діалектика – математикою; замість граматики планувалося викладання діалектики і риторики, і обов'язковим стало спілкування лише латиною [2].

Однією з найвідоміших стала гімназія, створена в 1537 р. у Страсбурзі Йоганом Штурмом (1507 – 1589), в якій основою навчання були класичні мови і література. Школа набула європейської слави, куди стікалися сотні учнів. Так, у 1578 р. тут навчалось до 3 тис. учнів. Не менш відомою стала і гімназія у Гейдельберзі (Сілезія), де вперше спробували щось на зразок студентського самоврядування [1, с. 173].

Отже, під впливом гуманістичних і реформаційних ідей освітній процес премодерної Німеччини піднявся на вищий рівень, з якого брали приклад інші європейські держави. Вони суттєво вплинули на європейський освітній процес, наприклад на «Ratio Studiorum», який був програмним документом для єзуїтських шкіл; статут Львівської братської школи 1586 р. «Порядок шкільний» – для православних освітніх закладів тощо.

Список використаних джерела та література:

1. Балух В.О., Коцур В.П., Юрій М.Ф. Соціокультурний феномен ранньомодерних Європи та України: точки дотику і специфіка розвитку. Чернівці, 2019. 692 с.
2. Піскунов А.В. Історія педагогіки та освіти. Електронний ресурс. – Режим доступу: stud.com.ua/62336/pedagogika/shkola_reformatsiya
3. Windhorst Ch. Agricola Johan (1492/94 – 1566), Evangelisches Lexikon für Theologie und Gemeinde. Wuppertall, 1992. Bd. 1

Микола Ніколаєв

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ДЕКРЕТУ НА ЧЕСТЬ ПРОТОГЕНА НА ГРУНТІ НОВИХ ПАМ'ЯТОК МАГІЧНОЇ ЕПІГРАФІКИ ТА НУМІЗМАТИКИ

Декрет ІРЕ І² 32 на честь Протогена є епіграфічною пам'яткою світового рівня. Дослідженню його присвячено сотні наукових статей. Між тим, до цього